

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 80.029 van 3 mei 1999
in de zaak A. 83.675/XII-1990.**

In zake : Johan DEMOL,
die woonplaats kiest bij
advocaat G. VAN STEENBERGE,
kantoor houdende te ERPE-MERE,
Opaaigem 15

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
minister van Binnenlandse Zaken,
die woonplaats kiest bij
advocaat D. D'HOOGHE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Henri Wafelaertsstraat 47-51.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Johan DEMOL op
23 april 1999 heeft ingediend om bij uiterst dringende
noodzakelijkheid :

- de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van
de in het Belgisch Staatsblad van 20 maart 1999 bekend-
gemaakte onderrichtingen voor de voorzitters van de
hoofdbureaus bij de verkiezingen van 13 juni 1999 in
zoverre zij in hoofdstuk VI ("Electronische stemming -
Voorstelling van de schermen") voor de verkiezing van de
Brusselse Hoofdstedelijke Raad aan de kiezer bij het
uitbrengen van zijn stem de verplichting opleggen om, na
de keuze van de taal waarin hij begeleid wil worden,
"een voorafgaandelijke keuze te maken tussen de Neder-
landse taalgroep of de Franse taalgroep, waarna de
lijsten met hun nummer en letterwoord van de gekozen
taalgroep verschijnen" (randnummer 353);
- de verwerende partij te veroordelen tot de betaling
van een dwangsom van 10 miljoen frank "per week na het
tussen te komen (arrest)";

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 23 april 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 29 april 1999;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat G. VAN STEENBERGE, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat D. D'HOOGHE, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur L. VERMEIRE;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de bestreden onderrichting bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad van 20 maart 1999, pag. 9007; dat in het randnummer 353 van die onderrichtingen, waarbij het randnummer 354 aansluit, uiteengezet wordt dat voor de verkiezing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, nadat de kiezer de taal waarin hij begeleid wil worden gekozen heeft, hij "een voorafgaandelijke keuze (zal moeten) maken tussen de Nederlandse taalgroep of de Franse taalgroep, waarna de lijsten met hun nummer en letterwoord van de gekozen taalgroep verschijnen"; dat verzoeker uiteenzet dat "hij opkomt als kandidaat voor de verkiezing van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, meer bepaald als lijsttrekker voor de lijst van het Vlaams Blok" en dat de minister van Binnenlandse Zaken met de bestreden onderrichting poogt "nieuwe rechtsregels op te leggen die de toestand van verzoeker drastisch kan veranderen"; dat volgens

verzoeker deze regeling door artikel 7 van de wet van 11 april 1994 tot organisatie van de geautomatiseerde stemming wel mogelijk gemaakt is voor de verkiezing van het Europees parlement en voor de Senaat maar niet voor de verkiezing waarbij hij zich kandidaat zal stellen; dat volgens verzoeker de zaak hoogdringend is omdat de bestreden onderrichting betrekking heeft op de verkiezingen die op 13 juni 1999 gehouden worden zodat een gewone vordering tot schorsing te laat zal komen om de definitieve realisatie van het ingeroepen moeilijk te herstellen ernstig nadeel te verhinderen; dat hij het moeilijk te herstellen ernstig nadeel ziet in het feit dat hij zich kandidaat stelt op een Nederlandstalige lijst maar dat hij zich als tweetalig Brusselaar richt tot de Brusselse kiezers van de beide taalgroepen en hoopt op een verkiezing mede door stemmen van Franstalige Brusselaars en dat die kiezers, indien zij niet meteen alle lijsten op het scherm zien verschijnen maar integendeel eerst een keuze moeten maken tussen de Franstalige en de Nederlandstalige lijsten, veelal voor de Franstalige lijsten zullen kiezen waardoor zij zijn naam niet meer zullen terugvinden, hij minder stemmen zal krijgen en de Nederlandstaligen uiteindelijk ook minder verkozenen; dat hij een ander nadeel ziet in het feit dat het hanteren van die stemprocedure zal leiden tot een geringer aantal Nederlandstalige verkozenen in de Brusselse Raad, waardoor hij als Vlaamse Brusselse kiezer in zijn belangenbehartiging benadeeld wordt;

2. Overwegende dat krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts bij hoogdringendheid tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de driedubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden, dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan

berokkenen en dat de zaak hoogdringend is, d.w.z. dat een uitspraak volgens de gewone schorsingsprocedure te laat zal komen om de realisatie van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel te verhinderen;

3.1. Overwegende dat de procedure bij hoogdringendheid een snelle afwikkeling van de rechtsstrijd mogelijk maakt, wat nuttig is wanneer het door de verzoekende partij aangevoerde nadeel zich in de nabije toekomst -d.w.z. vooraleer volgens de gewone schorsingsprocedure een uitspraak kan verwacht worden- dreigt te realiseren; dat zij evenwel de rechten van de verwerende partij op het stuk van het door haar te voeren verweer ernstig beperkt en dat zij ook de Raad van State ertoe dwingt onverwijld een definitieve uitspraak te doen over de schorsing, wat onmiskenbaar betekent dat hij slechts een zeer beperkt onderzoek kan wijden aan de rechtsvragen die worden aangevoerd;

Overwegende dat die verstoring van de normale rechtsstrijd en het zoeken van een zeker evenwicht tussen de mogelijkheden die aan de partijen in het geding ter beschikking staan tot gevolg heeft dat een vordering tot schorsing bij hoogdringendheid slechts ontvankelijk is wanneer de verzoekende partij, naast het bewijs van de realisatie op korte termijn van het gevreesde nadeel, aantoont dat zij niet onredelijk lang gewacht heeft met het indienen van haar vordering en dat zij aldus geen wanverhouding heeft doen ontstaan tussen enerzijds de termijn die zij zich voor het formuleren van het verzoekschrift heeft voorbehouden en anderzijds de termijn die aan de verwerende partij wordt opgelegd om haar verdediging naar voor te brengen en de termijn waarover de Raad van State nog beschikt om uitspraak te doen;

3.2. Overwegende dat, voor de beoordeling van de vraag of verzoeker zijn vordering met de vereiste spoed

heeft ingediend, vastgesteld wordt dat de bestreden onderrichting bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad van 20 maart 1999; dat in het verzoekschrift verwezen wordt naar de publicatie, in het Belgisch Staatsblad van 15 april 1999 van het koninklijk besluit van 13 april 1999 tot regeling van sommige kiesverrichtingen voor de verkiezingen van 13 juni 1999, waarvan artikel 32, § 2, bepaalt dat de minister van Binnenlandse Zaken "het gebruik van het stemmaterieel (kan) regelen via onderrichtingen"; dat de raadvrouw van verzoeker ter terechtzitting ook nog uiteenzet dat het Staatsblad van 20 maart 1999 uit vele katernen bestaat en dat uiteindelijk slechts op 28 maart 1999 verzoeker de laatste katernen heeft ontvangen;

3.3. Overwegende dat de verwijzing naar het koninklijk besluit van 13 april 1999 en de publicatie ervan in het Staatsblad van 15 april 1999 niet relevant bij de vraag naar het diligent optreden van verzoeker kan betrokken worden; dat immers dat besluit zelf niet bestreden wordt maar wel een onderrichting van 5 maart 1999 die, voor zover dat ter zake dienend zou zijn, in het besluit van 13 april 1999 ook geen rechtsgrond vindt omdat dat besluit geen betrekking heeft op de bij de verkiezing te gebruiken software; dat de verwijzing naar de ontvangst, door verzoeker op 28 maart 1999, van alle katernen van het Staatsblad van 20 maart 1999 evenmin ter zake doet omdat de bestreden onderrichting bekendgemaakt is in de eerste uitgave, tweede katern, van het Staatsblad van zaterdag 20 maart 1999 terwijl geen enkel gegeven erop wijst dat dat katern niet onmiddellijk verspreid is;

Overwegende dat verzoeker niet aantoont waarom hij pas op 23 april 1999 een verzoekschrift kon indienen tegen een onderrichting die reeds op 20 maart 1999 in het Staatsblad bekendgemaakt was; dat bij de beoordeling van die termijn ook acht geslagen wordt op

het feit dat de problematiek van de presentatie van de verschillende lijsten aan de kiezer reeds in november 1998 door een volksvertegenwoordiger van de partij waarvoor verzoeker wenst te kandideren ter sprake gebracht was in het parlement en dat de minister toen geantwoord heeft dat, wanneer meer dan twintig lijsten per taalgroep zich zouden aandienen, de kiezer voorafgaandelijk een keuze zou moeten maken voor het visualiseren van de lijsten van een bepaalde taalgroep; dat verzoeker dan ook moeilijk kan voorhouden dat de onderrichting hem verrast heeft;

3.4. Overwegende dat verzoeker tot 23 april 1999 heeft gewacht alvorens de op 20 maart 1999 bekendgemaakte onderrichtingen te bestrijden; dat door dat lange wachten, zonder daarvoor een aannemelijke uitleg te geven, verzoeker het recht verwerkt heeft om zich te beroepen op de uitzonderingsprocedure van de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid; dat om die reden de vordering tot schorsing, en de subsidiaire vordering om aan de verwerende partij een dwangsom op te leggen, onontvankelijk is;

4. Overwegende, bijkomend wat de voorwaarde van het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft, dat ook verzoekers uiteenzetting dienaangaande niet overtuigt; dat immers waar hij zich beroept op een nadeel dat hij ondergaat als kiezer, dat nadeel samenvalt met het belang dat elke burger erbij heeft dat beslissingen worden genomen conform de terzake geldende wettelijke regeling; dat, waar hij een nadeel ziet in de mogelijkheid dat hij, ten gevolge van de tussenstap die de kiezer verplicht wordt te maken, minder stemmen zal behalen -waardoor er ook minder stemmen op Nederlandstalige lijsten geteld zullen worden-, de Raad van State in het feit dat de kiezer niet onmiddellijk alle lijsten tegelijk op het scherm ziet verschijnen geen nadeel, zeker geen ernstig nadeel,

onderkent aangezien de keuze tussen een lijst van de Nederlandse taalgroep en een lijst van de Franse taalgroep niet definitief is -de kiezer kan, tot hij zijn stem bevestigd heeft, altijd terugkeren naar het scherm dat hem de keuze tussen de Nederlandstalige of de Franstalige lijsten biedt-, aangezien ook in geval alle lijsten ineens gevisualiseerd worden de kiezer in het systeem van de elektronische stemming de naam van verzoeker nog niet op het scherm zal zien verschijnen maar dat hij daarvoor ook eerst formeel moet aanstippen dat hij voor een Nederlandstalige lijst wenst te kiezen, aangezien verzoeker de mogelijkheid heeft er in zijn campagne op te wijzen dat hij gekozen heeft voor een plaats op een Nederlandstalige lijst en aangezien, in ieder geval, de kiezer die voor verzoeker wenst te stemmen maar die twijfelt over de vraag of hij daarvoor de lijst van de Nederlandse dan wel die van de Franse taalgroep moet aanklikken, overeenkomstig artikel 15, laatste zin, van de wet van 11 april 1994 in het stemhokje de namen moet aantreffen van alle kandidaten, met de vermelding van de lijst waarop zij voorgedragen zijn en de taalgroep waartoe die lijst behoort,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vorderingen tot schorsing en tot het opleggen van een dwangsom worden verworpen.

Artikel 2.

Dit arrest is onmiddellijk uitvoerbaar.
De kennisgeving aan de partijen zal gebeuren per telefax.

Artikel 3.

De kosten van de vordering, bepaald op
zevenduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op drie mei 1900 negenennegentig, door :

de HH. A. VANDENDRIESSCHE,	wnd. kamervoorzitter,
	staatsraad,
W. GEURTS,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

W. GEURTS.

A. VANDENDRIESSCHE.